

Warszawa, dnia 17 lipca 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 432/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Adam Bednarczyk (spr.)

Sędziowie: SO Małgorzata Bańkowska

SO Ludmiła Tułaczko

Protokolant: p.o. protokolanta sądowego Sylwester Sykut

przy udziale prokuratora Wojciecha Groszyka

po rozpoznaniu dnia 17 lipca 2017 r.

sprawy W. Z. syna Z. i J. ur. (...) w W. skazanego wyrokiem łącznym

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie

z dnia 15 grudnia 2016 r. sygn. akt VIII K 749/16

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, zwalnia skazanego od wydatków w postępowaniu odwoławczym przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

SSO Małgorzata Bańkowska SSO Adam Bednarczyk SSO Ludmiła Tułaczko

VI Ka 432/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 15 grudnia 2016 roku w sprawie o sygn. akt VIII K 749/16 Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie orzekł wobec skazanego W. Z. w punkcie I części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 86 § 1 i § 4 k.k. w zw. z art. 85a k.k. karę łączną 9 (dziewięciu) lat pozbawienia wolności, w punkcie II części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 86 § 1 i § 4 k.k. i art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 85a k.k. połączył środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczone wyrokiem łącznym w sprawie VIII K 651/14 oraz wyrokiem o sygn. akt VIII K 697/14 i orzekł wobec skazanego W. Z. łączny środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przez okres 10 lat, w punkcie III części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za wydanie wyroku łącznego w całości, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od wskazanego wyżej wyroku uniósł oskarżony, zarzucając w osobistej apelacji rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec niego kary łącznej pozbawienia wolności. Wskazał, że sąd wymierzając karę wziął pod uwagę wyłącznie jego wielokrotną karalność, pomijając przy tym okoliczności dotyczące tożsamości przedmiotowej czynu, więzi czasowej pomiędzy popełnionymi czynami, jak też nie wziął pod uwagę jego zachowania po popełnieniu przestępstw i w trakcie odbywania kary, co w jego ocenie spowodowało, że Sąd meriti orzekł karę

zbliżoną do zasady kumulacji w sytuacji, gdy zasadnym było jej orzeczenie w granicy zbliżonej ku absorpcji, a co powoduje, że kara ta jest oczywiście niesłuszna i niesprawiedliwa. Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i złagodzenie wymierzonej mu kary łącznej pozbawienia wolności do 5 lat i 6 miesięcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skazanego nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Dla oczyszczenia przedpola do dalszych rozważań Sąd Okręgowy zobligowany był poczynić pewne uwagi istotne dla zrozumienia zapadłego w niniejszej sprawie rozstrzygnięcia.

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy- Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, której art. 1 wprowadził szereg zmian w Kodeksie karnym wchodzących w życie z dniem 1 lipca 2015 r, w zakresie zasad wymiaru kary łącznej przewidział przepis przejściowy w art. 19 ust. 1, który stanowi, że przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. W. Z. po raz ostatni został skazany przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie wyrokiem z dnia 20 września 2016 r., sygn. akt VIII K 697/14, czyli po dniu wejścia w życie wyżej cytowanej ustawy zmieniającej Kodeks karny. Zatem z uwagi na brzmienie przepisu przejściowego w niniejszej sprawie należało wziąć pod rozwagę także wyroki orzeczone wobec skazanego przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej oraz należało wyrokować w oparciu o treść przepisów art. 85 , art. 86 k.k. i innych w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015r.

Zgodnie ze znowelizowanym art. 85 § 1 kk sąd orzeka karę łączną, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. W dotychczasowym stanie prawnym karę łączną należało orzec, gdy były spełnione jednocześnie dwie określone przepisem art. 85 kk przesłanki, które tworzyły tzw. rzeczywisty zbieg przestępstw. Zaprzeczona konstrukcja tego przepisu nakazywała nie uwzględniać w wymiarze kary łącznej kar jednostkowych orzeczonych wyrokami za czyny zabronione, które z uwagi na niespełnianie ścisłych przesłanek określonych tym przepisem, nie pozostawały ze sobą w rzeczywistym zbiegu przestępstw. Przy aktualnym kształcie art. 85 § 1 kk możliwym staje się orzeczenie kary łącznej - co do zasady - wszystkie orzeczone do tej pory wobec skazanego kary jednostkowe i inne, o ile tylko są one karami tego samego rodzaju albo innymi podlegającymi łączeniu. § 2 art. 85 kk uszczegóławia jednakże cechy kar, które mogą stanowić podstawę orzeczenia kary łącznej. Zgodnie z art. 85 § 2 kk podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1. § 2 wymaga zatem, by kary te stanowiące podstawę orzeczenia kary łącznej podlegały wykonaniu, choćby w części. Zdaniem Sądu kary podlegające wykonaniu należy rozumieć jako kary, które mają zostać, a nie zostały jeszcze wykonane. Z tego tytułu karami podlegającymi wykonaniu w rozumieniu art. 85 § 2 kk nie są między innymi: kara, którą skazany już faktycznie w całości odbył, kara, której wykonanie uległo przedawnieniu czy kara pozbawienia wolności, z odbycia reszty której skazany został warunkowo zwolniony, chyba że warunkowe zwolnienie następnie odwołano. Karami nie podlegającymi wykonaniu pozostają zatem niewątpliwie również kary, których wykonanie warunkowo zawieszono, jednakże te kary w drodze wyjątku mogą być obejmowane węzłem kary łącznej z uwagi na zawarte w przepisie § 2 wtrącenie „z zastrzeżeniem art. 89”, które to odsyła do zasad wymiaru kary łącznej kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i bez warunkowego zawieszenia.

Art. 85 § 3 kk wprowadza wyłączenie w zakresie podstawy orzekania kary łącznej w ramach wyjątku od reguły określonej § 1 i 2. Przepis ten bowiem stanowi, że podstawą orzeczenia jednej kary łącznej nie może być kara wymierzona za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia przestępstwa, lub karę łączną, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu. Konstrukcja taka tworzy wyjątkowe ograniczenie ujęte nader wąsko, której przesłanki zastosowania są tak restrykcyjne, że mogą zostać spełnione w rzadko spotykanych przypadkach. W niniejszej sprawie do takiej sytuacji nie doszło. Biorąc pod uwagę daty popełnienia czynów, za które

W. Z. został skazany oraz daty odbywania przez niego kar podlegających wykonaniu, Sąd nie stwierdza zaistnienia wyłączenia określonego w art. 85 § 3 kk.

W tym miejscu nadto należy wskazać, że w nowym brzmieniu przepisów dotyczących zasad wymiaru kary łącznej możliwe staje się łączenie ze sobą kar jednostkowych z karami łącznymi, orzeczonymi zarówno w wyrokach skazujących, jak i w wyrokach łącznych. Za takim wnioskowaniem przemawia treść tych przepisów, które między innymi wskazują: w art. 85 § 2 kk, że „podstawą orzeczenia kary łącznej są [...] kary lub kary łączne”, w art. 86 § 4 kk, że „Zasady wymiaru kary łącznej określone w § 1-3 stosuje się odpowiednio, jeżeli przynajmniej jedną z kar podlegających łączeniu jest już orzeczona kara łączna” czy nawet w art. 575 § 1 kpk, że „Jeżeli po wydaniu wyroku łącznego zachodzi potrzeba wydania nowego wyroku łącznego, z chwilą jego uprawomocnienia się poprzedni wyrok łączny traci moc”. We wcześniejszym stanie prawnym nie istniała możliwość łączenia ani kar łącznych samych sobie, ani kar łącznych z karami jednostkowymi, co wymagało od sądów w razie potrzeby wydania nowego wyroku łącznego rozwiązania węzła kary łącznej i orzekanie biorąc za podstawę wszystkie kary jednostkowe. Stanowił o tym chociażby art. 85 kk w poprzednim brzmieniu: „[...] biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa”. Obecnie bez wątpliwa użyte sformułowanie „kary łączne” w art. 85 § 2 kk to kary łączne orzeczone wcześniej na podstawie części kar jednostkowych wymierzonych za zbiegające się przestępstwa, nie ma zatem tutaj znaczenia czy kary te to kary łączne w wyroku skazującym łączące kary jednostkowe tego wyroku czy kary łączne w wyroku łącznym łączące kary jednostkowe i łączne orzeczone kilkoma wyrokami.

Z oczywistych względów kara łączna może być podstawą wymiaru innej, kolejnej kary łącznej tylko w razie orzekania o karze łącznej w wyroku łącznym i nie ma wymogu, wręcz byłoby to niedopuszczalne, aby przed wydaniem nowego wyroku łącznego uchylać poprzednie wyroki łączne czy rozwiązywać węzłem kary łącznej kary połączone w wyrokach skazujących.

Zgodnie z dyrektywami wymiaru kary łącznej określonymi w przepisie art. 85a k.k. obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku, orzekając karę łączną, Sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Zgodnie z poglądem prezentowanym w doktrynie, a akceptowanym przez niniejszy Sąd, na gruncie tych przepisów zachowują znaczenie i funkcje zasady oraz dyrektywy wypracowane w doktrynie i orzecznictwie wymiaru kary łącznej, do czasu tej nowelizacji (por. Nowelizacja prawa karnego 2015. Komentarz pod red. W. Wróbla, Krakowski Instytut Prawa Karnego Fundacja 2015, k. 649). Można odróżnić trzy odmienne reguły łączenia kar: zasadę absorpcji, kiedy kara łączna jest równa najniższej spośród kar jednostkowych, zasadę kumulacji - gdy kara łączna jest równa sumie kar jednostkowych oraz pośrednią zasadę asperacji (absorpcji częściowej). **Wymierzając karę łączną, trzeba mieć na uwadze, że jest ona swego rodzaju podsumowaniem działalności przestępczej sprawcy w okresie czasu objętym wyrokiem łącznym), tym samym jej surowość powinna wzrastać wraz z liczbą popełnionych przez sprawcę przestępstw. Stanowi to wyraz potępienia w stosunku do postępowania sprawcy, jak również nieopłacalności przestępczej działalności** (zob. M. Szewczyk, Glosa do uchwały SN z 20.1.2005 r., I KZP 30/04, OSP 2005, Nr 9, poz. 102; zob. także wyrok SA w Warszawie z 12.7.2000 r., II AKA 171/00, OSA 2001, Nr 2, poz. 5). Sąd nie rozstrzyga ponownie o stopniu społecznej szkodliwości i winie skazanego w zakresie poszczególnych przestępstw, ale musi rozważyć przedmiotowo - podmiotowy związek między przestępstwami, w zakresie których kary podlegają łączeniu. Im bardziej jest on ścisły, w tym większym stopniu powinno się stosować zasadę absorpcji poszczególnych kar. Przez związek ten należy rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację i czas popełnienia każdego z nich. Kara łączna nie jest sposobem na premię dla sprawcy większej liczby przestępstw. Ma stanowić całościową ocenę jego zachowań, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego, reakcją na popełnione czyny. Nie ma ona służyć ograniczeniu odpowiedzialności karnej, lecz rzeczywistemu oddaniu zawartości kryminalnej czynów, jakich się dopuścił. Popełnienie większej liczby przestępstw zdecydowane uzasadnia odstępstwo od absorpcji kar. Wymierzenie kary przy zastosowaniu całkowitej absorpcji prowadziłoby do premiowania sprawcy popełniającego więcej przestępstw i do praktycznej bezkarności niektórych zachowań zabronionych. **Ta zasada, jak i kumulacja kar winny być stosowane wyjątkowo, zaś priorytet ma zasada asperacji, czyli absorpcji częściowej.**

Zważywszy na powyższy wywód prawny dotyczący zasad wymiaru kary łącznej w oparciu o znowelizowany przepis art. 85 kk, dokonując w tym miejscu subsumpcji do niniejszej sprawy, należy wskazać, że: Sąd Rejonowy słusznie stwierdził, że wobec skazanego podlegają łączeniu kary wykonywane i wprowadzone do wykonania ze sprawy o sygn. akt **VIII K 651/14 odpowiednio z pkt II** – kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności od 17.11.2016 r. do 13.01.2018 r. , **z pkt III** kara 4 lat pozbawienia wolności od 13.01.2018 r. do -7.01.2022 r. , **z pkt IV** – od 07.01.2022 r. do 02.01.2024 r. , **z pkt V** kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności – od 02.01.2024 r. do 27.06.2025 r. oraz kara 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie z dnia 20.09.2016 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 697/14 – od 27.06.2025 r. godz. 17:30 do 21.04.2026 r. godz. 17:30) oraz orzeczone wyżej wymienionymi wyrokami środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Zasadnie Sąd Rejonowy wskazał, że w tym przypadku na gruncie tej sprawy nie uległy zmianie wyroki objęte wyrokiem łącznym w sprawie o sygn. akt VIII K 651/14, a jedynie doszedł kolejny wyrok, nieobjęty tym wyrokiem łącznym – wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie z dnia 20 września 2016 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 697/14, który podlega łączeniu zgodnie z art. 85 § 1 i § 2 k.k.

Sąd Rejonowy dokonał słusznej analizy przesłanek formalnych warunkujących możliwość połączenia kar orzeczonych we wskazanych wyżej wyrokach i orzeczenia kary łącznej odnośnie kar pozbawienia wolności oraz połączenia środków karnych w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych wymierzonych w wyroku łącznym Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie z dnia 10 sierpnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 651/14, w wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie z dnia 20 września 2016 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 697/14.

Zgodnie z regułami określonymi w art. 86 § 1 kk sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach.

W sprawie VIII K 651/14 W. Z. sąd orzekł w wyroku łącznym wobec skazanego W. Z. następujące kary łączne:

1. Karę łączną w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności obejmująca karę ograniczenia wolności (**za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 12 stycznia 2010 r.**) orzeczoną w sprawie sygn. akt VIII K 864/10 i karę pozbawienia wolności (**za czyny z art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 18 października 2009 r.**) w sprawie o sygn. akt VIII K 747/10
2. Karę łączną w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności obejmującą kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach o sygn. akt VIII K 518/13 (**za czyn z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 26 maja 2013 roku**) sygn. akt VIII K 216/13 (**za czyn z art. 178a § 1 k.k. w zw. z § 4 k.k. popełniony w dniu 24 lutego 2013 roku**) i sygn. akt VIII K 405/13 z punktu I tego wyroku (**za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 12 maja 2013 roku**)
3. Karę łączną w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności obejmującą kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach o sygn. akt VIII K 517/13 (**za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 30 czerwca 2013 roku**) , sygn akt VIII K 405/13 z punktu II tego wyroku (**za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 03 listopada 2013 roku**) i sygn akt VIII K 41/14 (**za czyn z art.. 244 k.k. popełniony 24 listopada 2013 roku**)
4. Karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności obejmującą kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawie o sygn. akt VIII K 405/13 z punktów III (**za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 8 marca 2014 roku**) i IV tegoż wyroku (**za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 22 marca 2014 roku**)

Ponadto w/w wyrokiem łącznym orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w wymiarze 10 lat na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. art. 90 § 2 k.k. w brzmieniu

obowiązującym do 30 czerwca 2015 roku obejmujący środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczone wyrokami w sprawach o sygn. akt VIII K 518/13 i sygn. akt IV K 216/13.

Natomiast Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie z dnia 20 września 2016 roku w sprawie o sygn. akt VIII K 697//14 **za czyn z art. 178a § 1 i 4 k.k. popełniony w dniu 12 października 2014 roku** na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 42 § 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 18 maja 2015 r.) w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat.

Tym samym w ramach kary łącznej obejmującej wyżej wymienione wyroki najniższą wymierzoną karą łączną mogła być kara łączna w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności jako najwyższa kara jednostkowa orzeczona w sprawie VIII K 651/14, a najwyższą karą łączną suma kar w sprawie VIII K 651/14 i w sprawie VIII K 697/14 w wymiarze 9 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy, jak wskazał w swoim uzasadnieniu przy wymiarze kary kierował się zasadą absorpcji, niemniej w ocenie Sądu odwoławczego treść części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku, jak też argumentacja zawarta w jego uzasadnieniu wskazuje i przemawia za tym, iż zastosował jednak zasadę asperacji kar (absorpcji częściowej).

Sąd orzekający, jak się zdaje za podstawę rozważań przyjął sumę wszystkich kar łącznych orzeczonych w wyroku łącznym Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie z dnia 10.08.2015 roku w sprawie o sygn. akt VIII K 651/14. Orzeczone wyżej wymienionym wyrokiem kary łączne w wymiarze kolejno: 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności, w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności, w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności po arytmetycznym zsumowaniu kar wskazywały na okres 9 lat pozbawienia wolności. Sąd I instancji na stronie 8-10 swojego uzasadnienia przytoczył przesłanki którymi kierował się wymierzając karę łączną w wymiarze 9 lat pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy słusznie argumentując tak orzeczony wymiar kary nie stracił z pola widzenia dotychczasowego sposobu życia skazanego. Dane o karalności skazanego wskazują, że wielokrotnie naruszył on obowiązujący porządek prawny. Przesłanki, które popełniał skazany skierowane zostały przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości) oraz przeciwko wymiarowi sprawiedliwości (niestosowanie się do orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych), co charakteryzuje się wysokim stopniem winy oraz wysoką społeczną szkodliwością. Sąd I instancji słusznie dostrzegł, że fakt tożsamości podejmowanych przez skazanego zachowań przestępczych świadczy u skazanego o utrwalonej tendencji do lekceważenia porządku prawnego, braku rzeczywistej refleksji skazanego nad własnym postępowaniem. Sądy orzekające w odniesieniu do każdego z zapadłych wobec skazanego wyroków dokonały rozważań i dostosowały wymiar kary do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów, a Sąd wydający wyrok nie był uprawniony do ponownego rozważania tych okoliczności, które legły u podstaw wymiaru poszczególnych kar w zapadłych wobec skazanego poszczególnych wyrokach.

Należy zauważyć, że z jednej strony kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem działalności przestępczej sprawcy, gdzie instytucja wyroku łącznego nie może być formą promocji dla kryminalnego zachowania, a z drugiej wyrok łączny nie powinien wywoływać dla skazanego skutków mniej korzystnych niż te, jakie wynikają dlań z wykonania poszczególnych kar orzeczonych w jednostkowych wyrokach. Z tego tytułu w niniejszej sprawie, nie widząc przesłanek ani do zastosowania zasady kumulacji, ani zasady absorpcji, ustalając wymiar kary zastosowano zasadę asperacji (absorpcji częściowej). Skoro kara łączna stanowi syntetyczną, całościową ocenę zachowań skazanego, to winna być także adekwatną i racjonalną,

z prewencyjnego punktu widzenia, reakcją na popełnione przestępstwa, nie zaś przejawem bliżej nieuzasadnionej i niezrozumiałej, ze społecznego punktu widzenia, pobłażliwości.

W odniesieniu do rozważań w przedmiocie wymiaru kary łącznej Sąd wziął także pod uwagę treść przepisu art. 85a kk, który nakazuje rozważyć przede wszystkim cele zapobiegawcze

i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Z racji tego, że art. 85a kk nie wyłącza możliwości stosowania również innych dyrektyw karania, Sąd I instancji badał ponadto związek podmiotowo - przedmiotowy oraz związek bliskości czasowej pomiędzy przestępstwami będącymi przedmiotem osądu w poszczególnych wyrokach podlegających połączeniu. Przez związek przedmiotowo-podmiotowy rozumie się podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas i miejsce popełnienia każdego z nich. Jako kryterium pomocnicze przy ustalaniu kary łącznej w wyroku łącznym Sąd potraktował warunki „osobiste” skazanego.

W takich okolicznościach, gdzie W. Z. popełnił szereg zbliżonych do siebie przestępstw, a jednakże przy tym mając na uwadze czas popełnienia poszczególnych czynów, a co za tym idzie brak związku bliskości czasowej (gdzie czynów tych dopuścił się i popełnił je w różnych miesiącach w okresie od roku 2009 do roku 2014) należało uznać, iż w niniejszej sprawie związek podmiotowo - przedmiotowy między przestępstwami istnieje, lecz w stopniu nie tak dalece idącym by zasadnym było zastosowanie zasady absorpcji kar. I. Z. w swojej działalności przestępczej dopuszczał się czynów zabronionych o zbliżonym, choć nie tożsamym charakterze. Były to występki przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości) oraz przeciwko wymiarowi sprawiedliwości (niestosowanie się do orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych). Biorąc pod uwagę liczbę i daty popełnionych przestępstw można uznać, że skazany dopuszczając się popełnienia czynów zabronionych przejawiał lekceważący sposób postępowania wobec zapadłych wobec niego prawomocnych wyroków i wykazywał tym postępowaniem jednoznacznie negatywny stosunek do obowiązujących przepisów obligujących do zachowania bezpieczeństwa w ruchu, gdzie wielokrotna karalność skazanego nakazuje zastosowanie zasady asperacji z obostrzeniem kary w kierunku zasady kumulacji. Trudno bowiem budować pozytywną prognozę kryminologiczną na przyszłość i uznać, że skazany ponownie na drogę przestępstwa nie wstąpi, tym bardziej, że mimo uprzednich wyroków skazujących dopuszczał się kolejnych czynów zabronionych. W ocenie Sądu tylko surowa kara, choć co należy podkreślić nie nadmiernie niewspółmiernie surowa, w wymiarze 9 lat pozbawienia wolności umyślowi skazanemu, że popełnianie przestępstw nie popłaca, nie może stać się sposobem na życie, a ostatecznie trzeba będzie ponieść karę. Jak pokazuje zachowanie skazanego uprzednio wymierzone kary ograniczenia wolności w sprawach IV K 2150/06, IV K 491/07, VIII K 864/10 oraz warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności w sprawie VIII K 747/10 nie spowodowało żadnej zmiany w jego postępowaniu. Można wręcz stwierdzić, że poprzednie wyroki nie ugruntowały w W. Z. poszanowania dla obowiązującego systemu prawnego, lecz spowodowały, że skazany pobłażliwie potraktował swoje postępowanie i nie wyciągnął z niego wniosków na przyszłość. Zatem przestępstwa, za które wymierzone zostały kary podlegające łączeniu na pewno nie były incydentami w życiu skazanego. Wręcz przeciwnie przejawiał się w nich tryb jego życia, trwałość lekceważenia norm prawnych i społecznych. Jest on sprawcą niepoprawnym, łatwo wchodzącym w konflikt z prawem, a dotychczasowe oddziaływania resocjalizacyjne okazywały się nieskuteczne. Obecna opinia o skazanym z Zakładu Karnego w K. jest raczej dobra. Skazany dotychczas był 23 razy nagradzany i raz karany. Niewątpliwie jest to okoliczność o tyle istotna, iż pozwoliła sądowi na rozważania w przedmiocie zastosowania zasady częściowej absorpcji, nie zaś pełnej kumulacji kar. Nie sposób jednak przypisywać tak znaczącego wpływu na wymiar kary łącznej. Poprawność zachowania skazanego w warunkach izolacji więziennej powinna być standardem i niewłaściwym byłoby niewspółmierne nagradzanie skazanego za to, że zachowuje się w sposób regulaminowy, jaki jest od niego w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności wymagany.

Niemniej, przewaga okoliczności niekorzystnych dla skazanego przemawiała za określeniem wysokości kary łącznej w oparciu o zasadę asperacji, ale w wymiarze bliższym zasadzie kumulacji niż absorpcji. Za adekwatną Sąd uznał zatem karę łączną 9 lat pozbawienia wolności. Kara taka będzie odpowiednia z punktu zasad wyrażonych w nowym przepisie art. 85a kodeksu karnego, spełni cele zarówno prewencji indywidualnej, jak i generalnej. Taka kara nie stanowi przy tym nieuprawnionego promowania W. Z. jako niepoprawnego sprawcy przestępstw skierowanych przede wszystkim przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji oraz przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, jednocześnie uwzględnia jego obecną postawę w jednostce penitencjarnej.

Odnosząc się do argumentacji zawartej w apelacji, w tym sytuacji rodzinnej i osobistej skazanego, która jak wynika z relacji skazanego uległa pogorszeniu z uwagi na fakt długotrwałego pozbawienia wolności, to nie ulega wątpliwości, iż konieczność pobytu w zakładzie karnym powoduje jej pogorszenie, ale wyłącznie odpowiedzialnym za taką sytuację jest sam skazany. Należy szczególnie podkreślić, że W. Z. kolejnych przestępstw dopuszczał się mimo kilkukrotnych wcześniejszych skazań. Skarżący winien mieć świadomość, że sytuacji popełnienia kolejnego czynu zabronionego tego samego rodzaju za który został uprzednio skazany Sąd wymierzy mu karę, mając na uwadze jego wcześniejsze naganne zachowania i zapadłe uprzednio wyroki, które nie odniosły skutku wychowawczego wobec niego. Powyższe nie przemawiało na korzyść skazanego i zaostrzyło jego odpowiedzialność karną. Podeszły wiek skazanego, stan jego zdrowia nie stanowi przeszkód, ani okoliczności wyjątkowej, która przemawiałaby za skróceniem wymiaru kary orzeczonej i zastosowaniem zasady pełnej absorpcji. Okoliczności rodzinne skazanego, również nie mogą mieć bezpośredniego wpływu na wymiar orzeczonej kary łącznej.

Akta sprawy, dane o karalności skazanego wskazują, że podsądny nie wykorzystał szansy zmiany swojego postępowania jaką otrzymał w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania uprzednich kar, chociażby w sprawie VIII K 747/10, gdzie przyjęcie przez sąd wobec niego pozytywnej prognozy kryminologicznej okazało się być błędem, a zastosowane środki probacyjne nieskuteczne. Skazany wielokrotnie wracał na drogę przestępstwa, na co wskazują wielokrotne skazania, których wynikiem są aktualne dane o karalności.

Z tych wszystkich względów, stosując zasadę absorpcji (częściowej absorpcji), poruszając się w granicach kary łącznej od 4 lat pozbawienia wolności do 9 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności, Sąd Rejonowy należycie uznał, że jedynie słuszną karą łączną spełniającą cele zapobiegawcze i wychowawcze wobec W. Z. będzie kara łączna 9 lat pozbawienia wolności, którą Sąd orzekł punktem pierwszym niniejszego wyroku.

Sąd I instancji zasadnie skonstatował, że wymiar kary za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości i niezastosowanie się do orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów skutkować musiało także orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Orzeczone przez sąd wobec skazanego W. Z. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w łącznym wymiarze 10 lat będzie wystarczający dla osiągnięcia celów kary, nie nosi on cech rażącej niewspółmierności kary. Sąd Okręgowy uznał, że tak orzeczona kara łączna pozbawienia wolności oraz wymiar środka karnego uwzględnia wszystkie wskazane w uzasadnieniu wyroku okoliczności, jest zgodna

z zasadą trafnej reakcji karnej i w sposób właściwy zrealizuje swoje funkcje wychowawcze i zapobiegawcze.

Wobec trudnej sytuacji materialnej skazanego, który jest pozbawiony wolności i nie jest odpłatnie zatrudniony Sąd uznał, że nie będzie on w stanie bez uszczerbku dla swojego utrzymania uiścić kosztów postępowania i na podstawie art. 624 § 1 k.k. zwolnił skazanego od kosztów sądowych za podstępowanie odwoławcze i obciążył nimi Skarb Państwa.

SSO Małgorzata Bańkowska SSO Adam Bednarczyk SSO Ludmiła Tułaczko